Írta: Albert Ernő
2016. február 26. péntek, 22:22

A huszonötödik évforduló jó alkalmat kínál arra, hogy a Cigány Tudományos és Művészeti Társaság számba vegye az eltelt időszak eredményeit, és megfelelő tanulságok megállapítását követően új távlatok útját is kijelölje. A részletes elemzést az arra hivatottak – minthogy eddig is – elvégzik, magam, mint bizonyos időszakban a Konferencia meghívottja, néhány tapasztalattal szeretnék hozzájárulni az ünnepség sikeréhez.

Egyik eredménye az évente megismételt találkozásoknak az volt, hogy a különböző országokban nemzetiségként élő cigányok képviselői tájékoztatták az összegyűlteket a cigányság sorsáról, az életükben beállott változásokról, a tennivalókról, és ugyanakkor a vendégek maguk is vitték a világba azokat a tapasztalatokat, amelyeket itteni találkozásuk idején szereztek.

Tapasztalhattuk, hogy a Társaság vezetői arra törekedtek: egy közösségbe tömörítsék a cigány értelmiséget, és egységes fellépéssel képviseljék a cigányság tömegeinek érdekeit. Céljaik eléréséhez sikerrel kerestek és találtak olyan barátokat, kezdve a köztársasági elnököktől különböző miniszterekig, kiváló államférfiaktól akadémiai tagokig, a tudomány képviselőitől a kulturális élet kiválóságaiig, akik segítői voltak mindannak, amit a Társaság feladatként maga elé tűzött.

A Társaság működése tulajdonképpen az egész cigányság sorskérdéseinek számontartását, gondjainak feltárását jelentette. Mert meg kell találni azt az utat, amely változást eredményezhet a kialakult mindennapi életben. Ezért is hangsúlyozták, a munkanélküliség csökkentését, az állandó munkahelyek biztosítását, a szegénység okainak felszínen tartását, a gondolkodásmódban megmutatkozó változásokat, a tanulási lehetőségek kiszélesítését, az anyanyelv művelését.

S ha minden területen bizonyos előrehaladás mutatkozott is, mégis egyre türelmetlenebbül hangzik el az életmód gyorsabb változtatásának igénye.

S mivel a Közös Út indulásának gondolata, majd megvalósulása ehhez az időszakhoz kapcsolódik, joggal állíthatjuk, hogy a negyedévenként megjelenő, kiválóan szerkesztett folyóirat is mindvégig segítője volt a sürgető törekvéseknek. Minden szám bevezetőjében megfogalmazott legfontosabb időszerű kérdések azt sugallják, hogy állandó jelleggel képviselik a cigányság gondjait. Határozottan vallják, hogy lehetséges a tömegek életkörülményeinek változtatása.

Arra is figyeltek, hogy a történelmi múlt feltárása során megállapították, a cigányság olyan értékeket teremtett, amelyek jelentősek más népek számára is.

Az elmúlt negyed évszázad egyik hangsúlyos törekvése volt mindvégig, hogy a tömegekhez eljuttassák a tanulás, a tudás igényét, tudatosítsák, hogy az évszázados lemaradást pótolni lehet, és pótolni kell.

Az a nép, amely erős akarattal küzd megmaradásáért, amelynek hivatástudattal élő értelmiségi képviselői vannak, s amely megújítani és megőrizni tudja saját nyelvét és szokásait, megérti az idők szavát, s aszerint él és alakítja mindennapjait, az megtalálja a saját boldogabb jövője felé vezető utat. Ebben a törekvésében segítik az európai és a világ különböző szervezetei is.

Kívánom, hogy az elkövetkező időszakban a Társaság a maga sajátos eszközeivel minden területen eredményesen töltse be vallott hivatását, sikerre vigye törekvését, a cigányság életének megváltoztatását.

(Albert Ernő, néprajzkutató, Sepsiszentgyörgy)

2